

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2009

aruandeaasta lõpp: 31.12.2009

ärinimi või sihtasutuse nimi: EKSO FARM OÜ

registrikood: 10085931

tänavatalu nimi, Tehnika 26  
maja ja korteri number:

küla/alev/alevik/linn: Kanepi alevik

vald: Kanepi vald

postisihthnumber: 63101

maakond: Põlva maakond

telefon: 79 700 61

faks: 79 700 61

e-posti aadress: [info@eksoagro.ee](mailto:info@eksoagro.ee)

veebilehe aadress:

# Sisukord

|                                                    |           |
|----------------------------------------------------|-----------|
| <b>MAJANDUSAASTA ARUANNE</b>                       | <b>1</b>  |
| <b>Sisukord</b>                                    | <b>2</b>  |
| <b>Tegevusaruanne</b>                              | <b>3</b>  |
| <b>Raamatupidamise aastaaruanne</b>                | <b>6</b>  |
| <b>Tegevjuhtkonna deklaratsioon</b>                | <b>6</b>  |
| <b>Bilanss</b>                                     | <b>7</b>  |
| <b>Kasumiaruanne</b>                               | <b>8</b>  |
| <b>Rahavoogude aruanne</b>                         | <b>9</b>  |
| <b>Omakapitali muutuste aruanne</b>                | <b>10</b> |
| <b>Raamatupidamise aastaaruande lisad</b>          | <b>11</b> |
| <b>Lisa 1 Arvestuspõhimõtted</b>                   | <b>11</b> |
| <b>Lisa 2 Raha</b>                                 | <b>13</b> |
| <b>Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed</b>                 | <b>14</b> |
| <b>Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b>     | <b>14</b> |
| <b>Lisa 5 Varud</b>                                | <b>14</b> |
| <b>Lisa 6 Bioloogilised varad</b>                  | <b>15</b> |
| <b>Lisa 7 Materiaalne põhivara</b>                 | <b>17</b> |
| <b>Lisa 8 Kapitalirent</b>                         | <b>18</b> |
| <b>Lisa 9 Laenukohustused</b>                      | <b>19</b> |
| <b>Lisa 10 Võlad ja ettemaksed</b>                 | <b>20</b> |
| <b>Lisa 11 Osakapital</b>                          | <b>20</b> |
| <b>Lisa 12 Müügitulu</b>                           | <b>21</b> |
| <b>Lisa 13 Muud äritulud</b>                       | <b>21</b> |
| <b>Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused</b> | <b>22</b> |
| <b>Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud</b>           | <b>22</b> |
| <b>Lisa 16 Tööjõukulud</b>                         | <b>22</b> |
| <b>Lisa 17 Muud ärikulud</b>                       | <b>23</b> |
| <b>Lisa 18 Finantstulud ja -kulud</b>              | <b>23</b> |
| <b>Lisa 19 Seotud osapooled</b>                    | <b>23</b> |

## Tegevusaruanne

Kanepi Põllumajanduslik OÜ asutati 1993 aastal. Osaühingu põhitegevusaladeks on piimakarja kasvatus ja taimekasvatustooduste tootmine.

2009. aasta septembris muudeti ettevõtte ärinimi, uueks ärinimeks on EKSO Farm OÜ. Ekso AS omandas 2009 aastal veel 31 300 krooni eest osasid, mille tulemusena moodustab EKSO AS osalus 93% osakapitalist. 2009.a. Juulis toimus tegevjuhi vahetus. Uueks tegevjuhiks sai Erki Aniott

Osaühingul oli 2009.a. karjas keskmiselt 496 looma kellest 288 lehma ja 208 noorlooma. Noorloomi kasvatatakse nii oma lüpsikarja suurendamiseks kui ka müügi tarbeks.

Keskmine töötajate arv 2009 aastal oli 24 töötajat.

Palgakulu oli kokku 2 568 734 krooni, millest juhatajate töötasu oli 327 916 krooni. Juhataja kasutada on sõiduauto Subaru Legacy.

Ettevõtte töö iseloomustamiseks toome mõned tootmisnäitajad.

|                      | 2009.a       | 2008.a.      |
|----------------------|--------------|--------------|
| Piimatoodang         | 1 923 114 kg | 1 778 848 kg |
| Keskmine lehmade arv | 288          | 293          |
| Lehma kohta piima    | 6677         | 6071         |
| Piima müük kg        | 1778097      | 1 662 422    |

Nagu eelnevast tabelist näha on aastaga ettevõttel tõusnud keskmine piimatoodang lehma kohta 606 kilogrammi. Seda tingis kvaliteetsema sööda kasutuselevõtt ja uuendused söötmise vallas. 2010 aastal on piimatoodang veelgi tõusnud ja seda plaanitakse veelgi tõsta läbi kvaliteetsema söödabaasi ning stabiilsuse.

Uue laudaosa avamisega peaks toodang kahekordistuma.

2009 aastal osteti põhivahendeid summas 3 791 128 krooni. Soetati uut maad, osteti 2 kasutatud traktorit ja farmi laadur ning uus sõrapukk. Suure osa 2009 aasta investeeringutest moodustas aga lõpetamata lauda ehitus, mis peaks avatama 2010 aasta teisel poolel. 2010 aastal on plaanis investeerida lauda ehituse lõpetamisse ja soetada uude lauta juurde 290 -300 lehma.

Piimamüük on aastate lõikes käibest moodustanud stabiilselt 85-90%, sellel aastal aga kõigest 71%, mida tingis madal müügihind. 2009.a. suurendati teravilja müüki, 2010 aastal on esmakordselt külvatud 100 ha rapsi mis läheb 100% müügiks. Et raskes majandussituatsioonis toime tulla müüs ettevõtte metsa majandamisõiguse. Üldises plaanis on kavas jätkata samade tegevusaladega millega siiani, kõige enam on plaanis panustada piimatootmise laiendamisse.

Tulenevalt üldisest majandusolukorrast on omanik 2010 aastal seadnud ettevõtte üheks olulisemaks märksõnaks toodangu suurendamise. Eesmärgiks on efektiivistada tööjõu panust tulemuste saavutamisel. 2010 aasta kevadel on tööjõu hulka suurendatud, kasutades selleks ka Töötukassa poolt pakutavat palgatoetust. Üheks oluliseks komponendiks tootmise suurendamisel on kvaliteetse sööda tootmine ja loomade söötmisel stabiilsuse tagamine. Uue lauda avamisel on vaja tööle võtta u 3 uut töötajat, kelle leidmisel loodetaks abi saada Töötukassast.

2010 a. on prognooside tegemise seisukohalt lootustandvam kui 2009 aasta. Toorpiima hind on tõusnud stabiilselt alates 2009 aasta oktoobrist u 20% ja näitab veelgi tõusutrendi. Eesti Pank ütleb oma 2010-2012 majandusprognoosis, et Eesti toiduainete toorme hinnad peaksid jääma suhteliselt samale tasemele ja isegi veelgi tõusma. Piimatootmises on hinnatõusu taga toormepuudus Eestis, mis peaks hindasid veelgi tõstma.

**Peamised finantssuhtarvud 2009.a. ja 2008.a.**

Näiteks:

|                                      | 2009  | 2008  |
|--------------------------------------|-------|-------|
| Käibe kasv %                         | -6,79 | 30,4  |
| Brutokasumi määr %                   | 14,89 | 23,22 |
| Kasumi kasv %                        | -63   | -1243 |
| Puhasrentaablus                      | 4,92  | 12,51 |
| Lühiajaliste kohustuste kattekordaja | 1,03  | 0,99  |
| ROA                                  | 1,23  | 3,99  |
| ROE                                  | 34,13 | 9,99  |

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

$$\text{Käibe kasv (\%)} = (\text{müügitulu 2009} - \text{müügitulu 2008}) / \text{müügitulu 2008} * 100$$
$$\text{Brutokasumimäär (\%)} = \text{brutokasum} / \text{müügitulu} * 100$$
$$\text{Kasumi kasv (\%)} = (\text{puhaskasum 2009} - \text{puhaskasum 2008}) / \text{puhaskasum 2008} * 100$$
$$\text{Puhasrentaablus (\%)} = \text{puhaskasum} / \text{müügitulu} * 100$$
$$\text{Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades)} = \text{käibevara} / \text{lühiajalised kohustused}$$
$$\text{ROA (\%)} = \text{puhaskasum} / \text{varad kokku} * 100$$
$$\text{ROE (\%)} = \text{puhaskasum} / \text{omakapital kokku} * 100$$

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Tegevjuhtkonna deklaratsioon

EKSO Farm OÜ juhatus on äriseadustikust lähtuvalt koostanud raamatupidamise aastaaruande, mis kajastab õigesti ja õiglaselt äriühingu vara, kohustusi ja omakapitali ning majandustegevuse tulemust ja rahavoogusid. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on järgitud raamatupidamise seaduse ja Eesti hea raamatupidamistava nõudeid.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31.12.2009 ja aastaaruande koostamispäeva 30.06.2010 vahemikul.

Vara ja kohustusi on hinnatud kaalutletud ja konservatiivsetel alustel. Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute andmist. Need hinnangud põhinevad aktuaalsel informatsioonil äriühingu seisundist ning kavatsustest ja riskidest raamatupidamise aastaaruande koostamispäeva seisuga. Majandusaastal või varasematel perioodidel kajastatud majandustehingute lõplik tulemus võib erineda käesoleval perioodil antud hinnangust.

Juhatus hinnangul on EKSO Farm OÜ jätkuvalt tegutsev majandusüksus.

Juhatus kinnitab 2009.a aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Savernas, 30. juuni 2010.a

## Bilanss

(kroonides)

|                                              | 31.12.2009        | 31.12.2008        | Lisa nr |
|----------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| Varad                                        |                   |                   |         |
| Käibevara                                    |                   |                   |         |
| Raha                                         | 56 047            | 240 140           | 2       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 1 127 787         | 1 108 630         | 3       |
| Varud                                        | 3 358 990         | 2 932 821         | 5       |
| Bioloogilised varad                          | 2 618 124         | 1 428 858         | 6       |
| <b>Kokku käibevara</b>                       | <b>7 160 948</b>  | <b>5 710 449</b>  |         |
| Põhivara                                     |                   |                   |         |
| Materiaalne põhivara                         | 23 009 101        | 20 976 087        | 7       |
| Bioloogilised varad                          | 4 046 999         | 3 006 408         | 6       |
| <b>Kokku põhivara</b>                        | <b>27 056 100</b> | <b>23 982 495</b> |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>34 217 048</b> | <b>29 692 944</b> |         |
|                                              |                   |                   |         |
| Kohustused ja omakapital                     |                   |                   |         |
| Kohustused                                   |                   |                   |         |
| Lühiajalised kohustused                      |                   |                   |         |
| Laenukohustused                              | 3 817 668         | 4 184 182         | 8,9     |
| Võlad ja ettemaksed                          | 3 106 200         | 1 592 429         | 4,10    |
| <b>Kokku lühiajalised kohustused</b>         | <b>6 923 868</b>  | <b>5 776 611</b>  |         |
| Pikaajalised kohustused                      |                   |                   |         |
| Laenukohustused                              | 14 558 508        | 11 603 149        | 8,9     |
| <b>Kokku pikaajalised kohustused</b>         | <b>14 558 508</b> | <b>11 603 149</b> |         |
| <b>Kokku kohustused</b>                      | <b>21 482 376</b> | <b>17 379 760</b> |         |
| Omakapital                                   |                   |                   |         |
| Osakapital nimiväärtuses                     | 1 197 500         | 1 197 500         | 11      |
| Ülekurss                                     | 133 345           | 133 345           |         |
| Kohustuslik reservkapital                    | 159 856           | 159 856           |         |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 10 822 483        | 9 215 838         |         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | 421 488           | 1 606 645         |         |
| <b>Kokku omakapital</b>                      | <b>12 734 672</b> | <b>12 313 184</b> |         |
| <b>Kokku kohustused ja omakapital</b>        | <b>34 217 048</b> | <b>29 692 944</b> |         |

## Kasumiaruanne

(kroonides)

|                                                  | 2009             | 2008             | Lisa nr |
|--------------------------------------------------|------------------|------------------|---------|
| Müügitulu                                        | 8 565 311        | 9 189 743        | 12      |
| Muud äritulud                                    | 1 584 010        | 3 673 531        | 13      |
| Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus | 1 673 429        | -2 390 791       |         |
| Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt          | 199 374          | 1 389 320        |         |
| Kaubad, toore, materjal ja teenused              | -4 952 181       | -2 823 939       | 14      |
| Mitmesugused tegevuskulud                        | -521 396         | -554 787         | 15      |
| Tööjõukulud                                      | -3 341 042       | -4 288 513       | 16      |
| Põhivara kulum ja väärtuse langus                | -1 758 114       | -1 520 089       | 7       |
| Muud ärikulud                                    | -254 335         | -83 037          | 17      |
| <b>Ärikasum (-kahjum)</b>                        | <b>1 195 056</b> | <b>2 591 438</b> |         |
|                                                  |                  |                  |         |
| Finantstulud ja -kulud                           | -773 568         | -984 793         | 18      |
| <b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b>      | <b>421 488</b>   | <b>1 606 645</b> |         |
| <b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>               | <b>421 488</b>   | <b>1 606 645</b> |         |

## Rahavoogude aruanne

(kroonides)

|                                                          | 2009              | 2008              | Lisa nr |
|----------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| <b>Rahavood äritegevusest</b>                            |                   |                   |         |
| Ärikasum (kahjum)                                        | 1 195 056         | 2 591 438         |         |
| <b>Korrigeerimised</b>                                   |                   |                   |         |
| Põhivara kulum ja väärtuse langus                        | 1 758 114         | 1 520 089         | 7       |
| Kasum (kahjum) põhivara müügist                          | -211 017          | -20 831           | 7,13    |
| <b>Kokku korrigeerimised</b>                             | <b>1 547 097</b>  | <b>1 499 258</b>  |         |
| Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus        | 1 513 771         | 897 072           | 10      |
| Varude muutus                                            | -426 170          | -426 003          | 5       |
| Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus    | -19 156           | -797 047          | 3       |
| Makstud intressid                                        | -773 568          | -981 793          | 18      |
| Laekumised sihtfinantseerimisest                         | -1 372 941        | -3 673 531        |         |
| Muud rahavood äritegevusest                              | -2 229 857        | -1 389 320        | 6       |
| <b>Kokku rahavood äritegevusest</b>                      | <b>-565 768</b>   | <b>-2 279 926</b> |         |
|                                                          |                   |                   |         |
| <b>Rahavood investeerimistegevusest</b>                  |                   |                   |         |
| Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel | -2 044 653        | -253 143          |         |
| Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist   | 211 017           | 22 000            |         |
| Laekunud intressid                                       |                   | 108               |         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>            | <b>-1 833 636</b> | <b>-231 035</b>   |         |
|                                                          |                   |                   |         |
| <b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>                 |                   |                   |         |
| Saadud laenud                                            | 2 947 252         | 2 839 578         |         |
| Saadud laenude tagasimaksed                              | -1 197 673        | -3 104 660        |         |
| Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed                       | -907 209          | -816 188          |         |
| Laekumised sihtfinantseerimisest                         | 1 372 941         | 3 673 531         |         |
| <b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>           | <b>2 215 311</b>  | <b>2 592 261</b>  |         |
| <b>Kokku rahavood</b>                                    | <b>-184 093</b>   | <b>81 300</b>     |         |
|                                                          |                   |                   |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>        | <b>240 140</b>    | <b>158 840</b>    |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                 | <b>-184 093</b>   | <b>81 300</b>     |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>          | <b>56 047</b>     | <b>240 140</b>    |         |

## Omakapitali muutuste aruanne

(kroonides)

|                                   |                             |          |                              |                             | Kokku      |
|-----------------------------------|-----------------------------|----------|------------------------------|-----------------------------|------------|
|                                   | Osakapital<br>nimiväärtuses | Ülekurss | Kohustuslik<br>reservkapital | Jaotamata kasum<br>(kahjum) |            |
| <b>31.12.2007</b>                 | 1 197 500                   | 133 345  | 159 856                      | 9 215 838                   | 10 706 539 |
| Aruandeperioodi<br>kasum (kahjum) |                             |          |                              | 1 606 645                   | 1 606 645  |
| <b>31.12.2008</b>                 | 1 197 500                   | 133 345  | 159 856                      | 10 822 483                  | 12 313 184 |
|                                   |                             |          |                              |                             |            |
| Aruandeperioodi<br>kasum (kahjum) |                             |          |                              | 421 488                     | 421 488    |
| <b>31.12.2009</b>                 | 1 197 500                   | 133 345  | 159 856                      | 11 243 971                  | 12 734 672 |

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

OÜ Ekso Farm 2009. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

### Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades, tähtajalisi hoiuseid tähtajaga kuni 3 kuud.

### Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber Eesti kroonidesse ametlikult kehtivate Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

### Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumus (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga ostja kohta eraldi. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

### Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad nii otseseid toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjali maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tööliste palgad) kui ka proportsionaalset osa tootmise üldkuludest (tootmishoonete ja -seadmete amortisatsioon, remondikulu, tootmisega seotud juhtkonna palgad).

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus. Materjalid ja lõpetamata toodang hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate toodete hinnanguline maksumus ületab samade valmistoodete neto realiseerimismaksumuse. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse allahindluse tegemise perioodil müüdud toodangu kuluna.

### Bioloogilised varad

Bioloogilise vara all arvestatakse elusloomi: noorloomad käibevaras ebaküpse varana ja lüpsikarja põhivaras küpse tootva varana. Bioloogilised varad on hinnatud õiglasesse väärtusesse bilansipäeva seisuga.

### Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse alates 01.01.2009 ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 10 000 krooni. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 krooni, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuldesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Põhivara parendusväljaminekud lisatakse matriaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekkimisel. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Juhul kui materiaalse põhivara objektil vahetatakse välja mõni komponenet, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha isegi juhul, kui see ei olnud eelnevalt eraldi komponenedina arvel. Juhul kui asendatava komponendi algne soetusmaksumus ( ja sellest tulenev tänane bilansiline jääkmaksumus) ei ole teada, võib seda hinnata, lähtudes antud komponendi tänasest soetusmaksumusest, arvsetades maha hinnangulise kulumi.

Maad ei amortiseerita.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Laenukasutuse kulutused (näiteks intressid), mis on seotud materiaalse põhivara ehitusega, kapitaliseeritakse perioodi jooksul, mis on vajalik vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimiseks. Muid laenukasutuse kulutusi kajastatakse tekkeperioodil kuluna.

**Põhivara arvelevõtmise alampiir 10000**

#### Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

| Põhivara grupi nimi     | Kasulik eluiga |
|-------------------------|----------------|
| Ehitised ja rajatised   | 30             |
| Tootmiseseadmed         | 12             |
| Muud masinad ja seadmed | 12             |
| muu inventar            | 5              |

#### Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga. Kui ei ole piisavalt kindel, et rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse, siis on amortisatsiooniperioodiks vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

#### Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub kasutades sisemise intressimäära meetodit.

#### Sihtfinantseerimine

Ettevõtte on lähtunud sihtfinantseerimise kajastamisel netomeetodist. Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või potentsiaalsete kohustustena.

#### Maksustamine

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

#### Seotud osapooled

OÜ Ekso Farm aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- tütar- ja sidusettevõtteid;
- teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (s.h emaettevõtte teised tütaretevõtted);
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- eespool loetletud isikute lähisugulasi ja nendega seotud ettevõtteid.

#### Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemisest intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

## Lisa 2 Raha

(kroonides)

|                   | 31.12.2009    | 31.12.2008     |
|-------------------|---------------|----------------|
| Sularaha kassas   | 48 317        | 89             |
| Arvelduskontod    | 7 730         | 240 051        |
| <b>Kokku raha</b> | <b>56 047</b> | <b>240 140</b> |

## Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(kroonides)

|                                   | 31.12.2009       | 31.12.2008       |
|-----------------------------------|------------------|------------------|
| Nõuded ostjate vastu              | 462 353          | 411 260          |
| Muud nõuded                       | 20 905           | 15 432           |
| PRIA-lt laekumata toetus          | 644 529          | 681 938          |
| <b>Kokku Nõuded ja ettemaksed</b> | <b>1 127 787</b> | <b>1 108 630</b> |

## Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(kroonides)

|                                               | 31.12.2009    |                | 31.12.2008     |
|-----------------------------------------------|---------------|----------------|----------------|
|                                               | Ettemaks      | Maksuvõlg      | Maksuvõlg      |
| Käibemaks                                     | 17 790        |                | 70 187         |
| Üksikisiku tulumaks                           |               | 77 388         | 112 254        |
| Sotsiaalmaks                                  |               | 120 019        | 193 976        |
| Kohustuslik kogumispension                    |               | 170            | 3 056          |
| Töötuskindlustusmaksed                        |               | 16 309         | 2 930          |
| <b>Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b> | <b>17 790</b> | <b>213 886</b> | <b>382 403</b> |

## Lisa 5 Varud

(kroonides)

|                      | 31.12.2009       | 31.12.2008       |
|----------------------|------------------|------------------|
| Tooraine ja materjal | 435 476          | 232 176          |
| Lõpetamata toodang   | 484 314          | 304 314          |
| Valmistoodang        | 2 439 200        | 2 396 331        |
| <b>Kokku varud</b>   | <b>3 358 990</b> | <b>2 932 821</b> |

Tooraine ja materjalina on kajastatud loomadele ostatud söötasid, ostetud seemneid, mürke ja taimekaitsevahendeid ning põllumajanduslikku diiselmootorit 3900 liitrit.

Lõpetamata toodanguna on arvestatud sügiskünni 350 ha ja veiseläga 4000 m3.

Põllumajandustoodanguna on arvestatud oma toodetud loomasööta ja teravilja.

## Lisa 6 Bioloogilised varad

(kroonides)

| Õiglase väärtuse meetod                                          |               |            |
|------------------------------------------------------------------|---------------|------------|
| Käibevara                                                        |               | Kokku      |
|                                                                  | Loomsed varad |            |
| <b>31.12.2007</b>                                                | 1 151 333     | 1 151 333  |
| Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest                        | 658 332       | 658 332    |
| Müügid                                                           | -199 629      | -199 629   |
| Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine | -88 369       | -88 369    |
| Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine                      | 1 080 000     | 1 080 000  |
| Muud muutused                                                    | -1 172 809    | -1 172 809 |
| <b>31.12.2008</b>                                                | 1 428 858     | 1 428 858  |
|                                                                  |               |            |
| Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest                        | 800 790       | 800 790    |
| Soetused                                                         | 220 140       | 220 140    |
| Müügid                                                           | -358 254      | -358 254   |
| Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine | -72 034       | -72 034    |
| Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine                      | 1 473 524     | 1 473 524  |
| Muud muutused                                                    | -874 900      | -874 900   |
| <b>31.12.2009</b>                                                | 2 618 124     | 2 618 124  |
|                                                                  |               |            |

| Põhivara                                                         |               | Kokku      |
|------------------------------------------------------------------|---------------|------------|
|                                                                  | Loomsed varad |            |
| <b>31.12.2007</b>                                                | 1 894 613     | 1 894 613  |
| Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest                        | 9 951         | 9 951      |
| Soetused                                                         | 842 320       | 842 320    |
| Müügid                                                           | -674 395      | -674 395   |
| Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine | -238 890      | -238 890   |
| Muud muutused                                                    | 1 172 809     | 1 172 809  |
| <b>31.12.2008</b>                                                | 3 006 408     | 3 006 408  |
|                                                                  |               |            |
| Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest                        | 1 374 381     | 1 374 381  |
| Soetused                                                         | 280 288       | 280 288    |
| Müügid                                                           | -1 134 008    | -1 134 008 |
| Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine | -354 970      | -354 970   |
| Muud muutused                                                    | 874 900       | 874 900    |
| <b>31.12.2009</b>                                                | 4 046 999     | 4 046 999  |

Muude muutuste all on kajastatud noorloomade liikumist põhikarja.

## Lisa 7 Materiaalne põhivara

(kroonides)

|                                           | Maa     | Ehitised   | Muud masinad ja seadmed | Masinad ja seadmed | Muu materiaalne põhivara | Lõpetamata projektid | Lõpetamata projektid ja ettemaksed | Kokku      |
|-------------------------------------------|---------|------------|-------------------------|--------------------|--------------------------|----------------------|------------------------------------|------------|
|                                           |         |            |                         |                    |                          |                      |                                    |            |
| <b>31.12.2007</b>                         |         |            |                         |                    |                          |                      |                                    |            |
| Soetusmaksumus                            | 537 957 | 18 253 248 | 8 537 465               | 8 537 465          | 94 121                   |                      |                                    | 27 422 791 |
| Akumuleeritud kulum                       | 0       | -2 207 946 | -3 263 409              | -3 263 409         | -76 064                  |                      |                                    | -5 547 419 |
| <b>Jääkmaksumus</b>                       | 537 957 | 16 045 302 | 5 274 056               | 5 274 056          | 18 057                   |                      |                                    | 21 875 372 |
| Ostud ja parendused                       | 9 305   |            | 143 000                 | 143 000            | 469 668                  |                      |                                    | 621 973    |
| Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost | 9 305   |            |                         |                    |                          |                      |                                    | 9 305      |
| Muud ostud ja parendused                  |         |            | 143 000                 | 143 000            | 469 668                  |                      |                                    | 612 668    |
| Amortisatsioonikulu                       |         | -609 184   | -796 281                | -796 281           | -50 149                  |                      |                                    | -1 455 614 |
| Müügid                                    |         |            | -65 644                 | -65 644            |                          |                      |                                    | -65 644    |
| Ümberklassifitseerimised                  |         | -1 329 809 | 1 273 704               | 1 273 704          | 56 105                   |                      |                                    | 0          |
| Muud ümberklassifitseerimised             |         | -1 329 809 | 1 273 704               | 1 273 704          | 56 105                   |                      |                                    | 0          |
| <b>31.12.2008</b>                         |         |            |                         |                    |                          |                      |                                    |            |
| Soetusmaksumus                            | 547 262 | 16 923 439 | 9 888 525               | 9 888 525          | 619 894                  |                      |                                    | 27 979 120 |
| Akumuleeritud kulum                       |         | -2 817 130 | -4 059 690              | -4 059 690         | -126 213                 |                      |                                    | -7 003 033 |
| <b>Jääkmaksumus</b>                       | 547 262 | 14 106 309 | 5 828 835               | 5 828 835          | 493 681                  |                      |                                    | 20 976 087 |
| Ostud ja parendused                       | 83 200  |            | 1 746 475               | 1 746 475          | 62 587                   | 1 898 866            | 1 898 866                          | 3 791 128  |
| Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost | 83 200  |            |                         |                    |                          |                      |                                    | 83 200     |
| Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused  |         |            |                         |                    |                          | 1 898 866            | 1 898 866                          | 1 898 866  |
| Muud ostud ja parendused                  |         |            | 1 746 475               | 1 746 475          | 62 587                   |                      |                                    | 1 809 062  |
| Amortisatsioonikulu                       | 0       | -702 845   | -958 723                | -958 723           | -96 546                  |                      |                                    | -1 758 114 |
| Müügid                                    |         |            | 0                       | 0                  |                          |                      |                                    | 0          |
| <b>31.12.2009</b>                         |         |            |                         |                    |                          |                      |                                    |            |
| Soetusmaksumus                            | 630 462 | 16 923 439 | 11 405 335              | 11 405 335         | 682 481                  | 1 898 866            | 1 898 866                          | 31 540 583 |
| Akumuleeritud kulum                       | 0       | -3 519 975 | -4 788 748              | -4 788 748         | -222 759                 |                      |                                    | -8 531 482 |
| <b>Jääkmaksumus</b>                       | 630 462 | 13 403 464 | 6 616 587               | 6 616 587          | 459 722                  | 1 898 866            | 1 898 866                          | 23 009 101 |

| Müüdnud materiaalne põhivara müügihinna |         |        |
|-----------------------------------------|---------|--------|
|                                         | 2009    | 2008   |
| Masinad ja seadmed                      | 211 017 | 22 000 |
| Muud masinad ja seadmed                 | 211 017 | 22 000 |

|       |         |        |
|-------|---------|--------|
| Kokku | 211 017 | 22 000 |
|-------|---------|--------|

## Lisa 8 Kapitalirent

(kroonides)

| Aruandekohustuslane kui rentnik      |                  |                                   |                     |             |
|--------------------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|-------------|
|                                      | 31.12.2009       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |             |
|                                      |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |
| Masinad ja seadmed                   | 3 772 031        | 1 004 787                         | 2 767 244           |             |
| Muu materiaalne põhivara             | 226 668          | 27 530                            | 199 138             |             |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | <b>3 998 699</b> | <b>1 032 317</b>                  | <b>2 966 382</b>    | <b>0</b>    |
|                                      |                  |                                   |                     |             |
|                                      | 31.12.2008       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |             |
|                                      |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |
| Masinad ja seadmed                   | 2 907 117        | 798 102                           | 2 109 015           |             |
| Muu materiaalne põhivara             | 252 565          | 25 895                            | 226 670             |             |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | <b>3 159 682</b> | <b>823 997</b>                    | <b>2 335 685</b>    |             |

| Renditud varade bilansiline jääkmaksumus |                    |                          |           |
|------------------------------------------|--------------------|--------------------------|-----------|
|                                          | Masinad ja seadmed | Muu materiaalne põhivara | Kokku     |
| <b>31.12.2009</b>                        | 4 709 965          | 218 125                  | 4 928 090 |
| <b>31.12.2008</b>                        | 4 307 361          | 276 289                  | 4 583 650 |

Kapitalirendiga soetati 2009.aastal järgmist tehnikat: masinad ja seadmed - soetusmaksumuses 1 746 475,00 arvestatud amortisatsioon 145 540,00 Jääkväärtus 1 600 935,00.

## Lisa 9 Laenukohustused

(kroonides)

|                                      | 31.12.2009        | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |                  |
|--------------------------------------|-------------------|-----------------------------------|---------------------|------------------|
|                                      |                   | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta      |
| Pikaajalised laenud                  |                   |                                   |                     |                  |
| AS Swedbank                          | 10 089 977        | 1 645 351                         | 6 539 102           | 1 905 524        |
| AS EKSO                              | 4 287 500         | 1 140 000                         | 3 147 500           | 0                |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | <b>14 377 477</b> | <b>2 785 351</b>                  | <b>9 686 602</b>    | <b>1 905 524</b> |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | <b>3 998 699</b>  | <b>1 032 317</b>                  | <b>2 966 382</b>    | <b>0</b>         |
| <b>Laenukohustused kokku</b>         | <b>18 376 176</b> | <b>3 817 668</b>                  | <b>12 652 984</b>   | <b>1 905 524</b> |
|                                      |                   |                                   |                     |                  |
|                                      | 31.12.2008        | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |                  |
|                                      |                   | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta      |
| Pikaajalised laenud                  |                   |                                   |                     |                  |
| AS Swedbank                          | 11 287 649        | 2 020 185                         | 6 832 564           | 2 434 900        |
| AS EKSO                              | 1 340 000         | 1 340 000                         |                     |                  |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | <b>12 627 649</b> | <b>3 360 185</b>                  | <b>6 832 564</b>    | <b>2 434 900</b> |
| Pikaajalised võlakirjad              |                   |                                   |                     |                  |
|                                      |                   |                                   |                     |                  |
|                                      |                   |                                   |                     |                  |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | <b>3 159 682</b>  | <b>823 997</b>                    | <b>2 335 685</b>    |                  |
| <b>Laenukohustused kokku</b>         | <b>15 787 331</b> | <b>4 184 182</b>                  | <b>9 168 249</b>    | <b>2 434 900</b> |

| Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk) maksumus |         |                |
|--------------------------------------------------------|---------|----------------|
|                                                        | Maa     | Kokku          |
| <b>31.12.2009</b>                                      | 301 497 | <b>301 497</b> |
| <b>31.12.2008</b>                                      | 301 497 | <b>301 497</b> |

AS Swedbank laenud on tagastamistähtajaga 28.12.17 Intressimäär 28.01.2010 - 28.10.2011 fikseeritud 5,52%. Alates 28.10.2011 6 kuu Euribor+1,59%

AS EKSO laenud fikseeritud 7,9%

Kapitalirendikohustused: 6 kuu Euribor+1,59%

AS Swedbank kasuks on seatud hüpoteek summas 17 000 000 krooni Põlvamaal Kanepi vallas asuvatele 10 kinnistule bilansilise jääkväärtusega 301 497 krooni.

AS EKSO kasuks on seatud pant kogu ettevõtte varale.

## Lisa 10 Võlad ja ettemaksed

(kroonides)

|                                  | 31.12.2009       | 31.12.2008       | Lisa nr |
|----------------------------------|------------------|------------------|---------|
| Võlad tarnijatele                | 2 652 442        | 827 431          |         |
| Võlad töövõtjatele               | 247 662          | 372 595          |         |
| Maksuvõlad                       | 196 096          | 382 403          | 4       |
| Muud võlad                       | 10 000           | 10 000           |         |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>3 106 200</b> | <b>1 592 429</b> |         |

## Lisa 11 Osakapital

(kroonides)

|                                                                                                   | 31.12.2009 | 31.12.2008 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| Osakapital                                                                                        | 1 197 500  | 1 197 500  |
| Osade arv (tk)                                                                                    | 31         | 35         |
| Osade nimiväärtus (kroonides)                                                                     |            |            |
| Osade nimiväärtus 2009.aastal 200 kuni 1 116 200 krooni , 2008. aastal 200 kuni 1 084 900 krooni. |            |            |

Ettevõtte vaba omakapital ( arvestades seaduses ette nähtud kohustust kanda 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali) seisuga 31.12.2009 moodustas 11 244 tuhat krooni (2008 aastal vastavalt 10 822 tuhat krooni).

Bilansipäeva seisuga on omanikele võimalik dividendidena välja maksta 8 883 tuhat krooni ( 2008. aastal vastavalt 8 549 tuhat krooni) ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks 21% netodividendidena väljamakstavalt summalt, seega 2 361 tuhat krooni ( 2008 vastavalt 2 273 tuhat krooni).

## Lisa 12 Müügitulu

(kroonides)

| Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes |                  |                  |
|---------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                             | 2009             | 2008             |
| Müük Euroopa Liidu riikidele                |                  |                  |
| Eesti                                       | 8 565 311        | 9 189 743        |
| <b>Kokku müük Euroopa Liidu riikidele</b>   | <b>8 565 311</b> | <b>9 189 743</b> |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>8 565 311</b> | <b>9 189 743</b> |
| Müügitulu tegevusalade lõikes               |                  |                  |
|                                             | 2009             | 2008             |
| Toorpiima müük                              | 6 086 968        | 8 113 530        |
| Loomade müük                                | 757 086          | 483 615          |
| Teravilja müük                              | 203 879          | 136 672          |
| Müüdud teenused                             | 128 213          | 122 146          |
| Muud                                        | 307 229          | 333 780          |
| Metsa müük                                  | 400 000          |                  |
| Arvete edasimüük                            | 681 936          |                  |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>8 565 311</b> | <b>9 189 743</b> |

## Lisa 13 Muud äritulud

(kroonides)

|                                         | 2009             | 2008             |
|-----------------------------------------|------------------|------------------|
| Kasum materiaalse põhivara müügist      | 211 017          | 20 831           |
| Saadud riigipoolne abi ( pindalatoetus) | 797 245          | 1 663 148        |
| Saadud riigipoolne abi ( loomatoetus)   | 543 096          | 968 824          |
| Saadud riigipoolne abi (nõuandetoetus)  | 32 600           |                  |
| Muud                                    | 52               | 1 020 728        |
| <b>Kokku muud äritulud</b>              | <b>1 584 010</b> | <b>3 673 531</b> |

2008. aastal on muu ärituluna kajastatud Kanepi Hoiulaenu Ühistu võlgnevuse kustutamisest tekkinud tulu.

## Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused (kroonides)

|                                                  | 2009             | 2008             |
|--------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Tooraine ja materjal                             | 703 811          | 356 705          |
| Müügi eesmärgil ostetud kaubad                   | 635 593          |                  |
| Energia                                          | 1 133 315        | 846 591          |
| Elektrienergia                                   | 311 953          | 270 560          |
| Kütus                                            | 821 362          | 576 031          |
| Transpordikulud                                  | 64 609           |                  |
| Ostetud seeme, mürgid ja väetised                | 178 708          | 208 308          |
| Ostetud söödad                                   | 1 931 649        | 1 215 861        |
| Ravimid ja seemendus                             | 239 967          | 84 540           |
| Muud                                             | 64 529           | 111 934          |
| <b>Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused</b> | <b>4 952 181</b> | <b>2 823 939</b> |

## Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud (kroonides)

|                                        | 2009           | 2008           |
|----------------------------------------|----------------|----------------|
| Maarent                                | 173 879        | 79 969         |
| Üür ja rent                            | 9 320          | 10 221         |
| Mitmesugused bürookulud                | 25 776         | 17 909         |
| Lähetuskulud                           | 11 165         |                |
| Koolituskulud                          | 28 124         | 31 800         |
| Riiklikud ja kohalikud maksud          | 30 359         | 3 285          |
| Sidekulud                              | 56 841         | 42 454         |
| Kindlustus                             | 24 027         | 32 213         |
| Muud                                   | 161 905        | 336 936        |
| <b>Kokku mitmesugused tegevuskulud</b> | <b>521 396</b> | <b>554 787</b> |

## Lisa 16 Tööjõukulud (kroonides)

|                                                | 2009             | 2008             |
|------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Palgakulu                                      | 2 568 734        | 3 188 558        |
| Sotsiaalmaksud                                 | 772 308          | 1 099 955        |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                       | <b>3 341 042</b> | <b>4 288 513</b> |
| Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale | 27               | 29               |

## Lisa 17 Muud ärikulud

(kroonides)

|                                | 2009           | 2008          |
|--------------------------------|----------------|---------------|
| Trahvid, viivised ja hüvitised | 150 210        | 904           |
| Muud                           | 104 125        | 82 133        |
| <b>Kokku muud ärikulud</b>     | <b>254 335</b> | <b>83 037</b> |

## Lisa 18 Finantstulud ja -kulud

(kroonides)

|                                     | 2009           | 2008           |
|-------------------------------------|----------------|----------------|
| Intressikulud                       | 773 568        | 981 793        |
| Intressikulu laenudelt              | 586 578        | 755 029        |
| Intressikulu kapitalirendilt        | 186 990        | 226 764        |
| <b>Kokku finantstulud ja -kulud</b> | <b>773 568</b> | <b>981 793</b> |

## Lisa 19 Seotud osapooled

(kroonides)

|                                                              |         |
|--------------------------------------------------------------|---------|
| Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus                     | EKSO AS |
| Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud | Eesti   |

### Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

|                                                                      | 31.12.2009 |            | 31.12.2008 |            |
|----------------------------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|
|                                                                      | Nõuded     | Kohustused | Nõuded     | Kohustused |
| Emaettevõtja                                                         |            | 4 287 500  |            | 1 438 875  |
| Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad             |            |            | 9 189      | 4 646      |
| Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud | 10 000     |            | 10 000     |            |

|                                                          | 2009    |         | 2008    |         |
|----------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
|                                                          | Tulud   | Kulud   | Tulud   | Kulud   |
| Emaettevõtja                                             | 36 190  | 318 632 | 47 200  | 117 377 |
| Sidusettevõtjad                                          | 230 967 | 7 843   |         |         |
| Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad | 933 416 | 246 073 | 139 648 | 233 004 |

| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |         |         |
|-------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
|                                                                               | 2009    | 2008    |
| Arvestatud tasu                                                               | 327 916 | 487 485 |

Tegevjuhi kasutada on sõiduauto subaru Legacy.

## Aruande digitaalallkirjad

EKSO FARM OÜ (registrikood: 10085931) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| ERKI ANIOTT        | Juhatuse liige     | 08.07.2010           |
| JAANUS SULG        | Juhatuse liige     | 08.07.2010           |
| EGRIT VIITKIN      | Juhatuse liige     | 08.07.2010           |

## **SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE**

EKSO FARM OÜ osanikele

Oleme auditeerinud EKSO FARM OÜ raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2009, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 7 kuni 23, on kaasatud käesolevale aruandele.

### **Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas**

Juhtkonna kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

### **Vandeaudiitori kohustus**

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeaudiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhtkonna poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

### **Arvamus**

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt EKSO FARM OÜ finantsseisundit seisuga 31.12.2009 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Vandeaudiitor Ulvi Sloog  
Nr.158  
FinantsKindlus OÜ  
Nr. 164  
Lembitu 2a, 65608 Võru  
08.07.2010

## Audiitorite digitaalallkirjad

EKSO FARM OÜ (registrikood: 10085931) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| ULVI SLOOG         | Vandeaudiitor      | 08.07.2010           |

## Kasumi jaotamise ettepanek

(kroonides)

|                                                                        | 31.12.2009        |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 10 822 483        |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | 421 488           |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>11 243 971</b> |
| Jaotamine                                                              |                   |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) | 11 243 971        |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>11 243 971</b> |

## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                                            | EMTAK kood | Müügitulu (EEK) | Müügitulu % | Põhitegevusala |
|-----------------------------------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|----------------|
| Piimakarjakasvatus                                                    | 01411      | 6086968         | 71.07%      | Jah            |
| Taimekasvatuse abitegevused                                           | 01611      | 810149          | 9.46%       | Ei             |
| Muu veislaste ja pühvlikasvatus                                       | 01421      | 757086          | 8.84%       | Ei             |
| Metsamajandust abistavad tegevused                                    | 02401      | 400000          | 4.67%       | Ei             |
| Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus | 01111      | 203879          | 2.38%       | Ei             |

## Osanikud

| Nimi / ärinimi   | Isikukood / registrikood / sünniaeg | Elukoht / Asukoht                                         | Osaluse suurus ja valuuta |
|------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------|
| Helve Hõrak      | 43711296510                         | Võru linn, Võru maakond, Eesti                            | 5600 EEK                  |
| Hilda Kobakene   | 41209226511                         | Eesti                                                     | 800 EEK                   |
| Väino Vaher      | 34412146521                         | Eesti                                                     | 900 EEK                   |
| Laine Lill       | 43005176529                         | Eesti                                                     | 3000 EEK                  |
| Ly Lauk          | 44708136528                         | Eesti                                                     | 2200 EEK                  |
| Jaan Lauk        | 34710196511                         | Tammsaare 8-51, Tartu linn, Tartu maakond, Eesti          | 6800 EEK                  |
| Haljand Ladva    | 32710236515                         | Eesti                                                     | 3900 EEK                  |
| Aliide Laanoja   | 43106080240                         | Tallinn, Harju maakond, Eesti                             | 2000 EEK                  |
| Kalju Kollom     | 34107096518                         | Eesti                                                     | 900 EEK                   |
| Valeri Kiktenko  | 37503296550                         | Eesti                                                     | 1100 EEK                  |
| Uuno Kendra      | 35307176532                         | Vastseliina alevik, Vastseliina vald, Võru maakond, Eesti | 200 EEK                   |
| Leida Jõgeda     | 42902010259                         | Kose alevik, Kose vald, Harju maakond, Eesti              | 1400 EEK                  |
| Erich Pokk       | 31408096537                         | Eesti                                                     | 3400 EEK                  |
| Georg Tiisler    | 31810240236                         | Eesti                                                     | 2000 EEK                  |
| Märt Märdin      | 34311186530                         | Eesti                                                     | 700 EEK                   |
| Paul Norre       | 33101276517                         | Eesti                                                     | 7000 EEK                  |
| Juta Nilbe       | 43801106517                         | Mäe 19-5, Põlva linn, Põlva maakond, Eesti                | 1800 EEK                  |
| Kalmar Pettai    | 35803066522                         | Eesti                                                     | 3500 EEK                  |
| Voldemar Pekka   | 32909186514                         | Eesti                                                     | 1000 EEK                  |
| Eha Reedi        | 43408276529                         | Eesti                                                     | 7100 EEK                  |
| Hildegard Tamm   | 41406156517                         | Erastvere küla, Kanepi vald, Põlva maakond, Eesti         | 2200 EEK                  |
| Igor Urm         | 36610106526                         | Eesti                                                     | 3800 EEK                  |
| Richard Himmaste | 33102286529                         | Eesti                                                     | 7400 EEK                  |

| Nimi / ärinimi        | Isikukood /<br>registrikood /<br>sünniaeg | Elukoht / Asukoht                                                       | Osaluse suurus ja<br>valuuta |
|-----------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| Kaisula Hörrak        | 43608305713                               | Eesti                                                                   | 2800 EEK                     |
| Helgi Jaakson         | 43310286519                               | Jaama 53, Võru<br>linn, Võru<br>maakond, Eesti                          | 2000 EEK                     |
| Aime Reidla           | 45209170250                               | Tallinn, Harju<br>maakond, Eesti                                        | 1400 EEK                     |
| Kalev Loot            | 36211120213                               | Männituka tee 22,<br>Saku alevik, Saku<br>vald, Harju<br>maakond, Eesti | 1000 EEK                     |
| Ilmar-Aksel Mürk      | 32207266519                               | Eesti                                                                   | 2500 EEK                     |
| Sale Ajalik           | 45908190334                               | Kolde pst 100-7,<br>Eesti                                               | 5400 EEK                     |
| Erich Ajalik          | 33401176520                               | Eesti                                                                   | 5400 EEK                     |
| aktsiaselts<br>"EKSO" | 10050619                                  | Tehnika tn.,<br>Parksepa alevik,<br>Võru vald, Võru<br>maakond, Eesti   | 2500 EEK                     |
| aktsiaselts<br>"EKSO" | 10050619                                  | Tehnika tn.,<br>Parksepa alevik,<br>Võru vald, Võru<br>maakond, Eesti   | 1113700 EEK                  |

## Sidevahendid

| Liik            | Sisu             |
|-----------------|------------------|
| Telefon         | +372 7970061     |
| Faks            | +372 7970061     |
| E-posti aadress | info@eksoagro.ee |